

بررسی نسبت یگانه‌انگاری راسلی با فیزیکالیسم با تأکید بر استدلال زامبی

هادی قهار*

حسین شیخ‌رضایی**

چکیده

یگانه‌انگاری راسلی، عنوان یکی از جدیدترین نظریه‌های فلسفه ذهن است. این نظریه مدعی غلبه بر مشکلات نظریه‌های فیزیکالیستی و دوگانه‌انگار است. به طور خاص مشکل عمده فیزیکالیسم، تبیین آگاهی پدیداری است. یکی از مهم‌ترین استدلال‌های موجود علیه فیزیکالیسم، استدلال زامبی یا استدلال تصورپذیری است. یگانه‌انگاری راسلی بر اساس یک فهم هستی‌شناسانه متفاوت از جهان، مدعی است ویژگی‌های درونی (ذاتی) اشیاء فیزیکی که تاکنون مورد غفلت نظریه‌های فیزیکی واقع شده‌اند، منشاء ظهور آگاهی پدیداری است. بر این اساس، یگانه‌انگاری راسلی مدعی ارائه تبیینی مناسب از آگاهی پدیداری است که با عالم فیزیکی، یکپارچه است. در این مقاله، پس از مرور فیزیکالیسم در باب ذهن و معرفی نظریه یگانه‌انگاری راسلی، نسبت آن‌ها تالاندازه‌ای روشن می‌شود و نشان داده می‌شود که تبیین‌های فعلی نظریه یگانه‌انگاری راسلی برای مرزبندی آن با فیزیکالیسم کافی نیست. در ادامه به موضع این دو نظریه درباره استدلال تصورپذیری خواهم پرداخت.

* دانشجوی دکتری گروه فلسفه ذهن، موسسه آموزش عالی علوم شناختی تهران،

mhghahar2020@gmail.com

** استادیار گروه مطالعات علم، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، تهران، ایران،

sheykhrezaee@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۰۸، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۰۳

کلیدوازه‌ها: یگانه‌انگاری راسلى (Physicalism)، فیزیکالیسم (Russellian Monism)، پدیداری (Phenomenal)، مقوم‌پدیداری (ProtoPhenomenal)، استدلال تصویرپذیری (Conceivability Argument).

۱. درآمد

«یگانه‌انگاری راسلى» عنوان نظریه‌ای درباره نسبت میان آگاهی پدیداری و جهان فیزیکی است که امید دارد بتواند در میانه دو نظریه «فیزیکالیسم» (Physicalism) و «دوگانه‌انگاری» (Dualism) حرکت کند، به‌گونه‌ای که حداقل مزایای هرکدام از آن‌ها را داشته باشد و با حداقل مشکلات هرکدام رو در رو شود. این ایده که حدود نیم قرن مورد غفلت قرار گرفته بود اخیراً دوباره مورد توجه قرار گرفته و باعث ایجاد رویکرد جدیدی درباره رابطه ذهن و بدن شده است. طرح مجدد این ایده در سال‌های اخیر، اولین بار با انتشار کتاب ذهن آگاه دیوید چالمرز انجام شد (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۱۵۳). اکنون با تلاش‌های او و دیگران، این ایده، تبدیل به نظریه‌ای شده است که امروزه بسیاری از فیلسوفان ذهن، درباره آن پژوهش می‌کنند. یگانه‌انگاری راسلى، مزایای فیزیکالیسم مثل برخورداری از صرفه‌جویی در متافیزیک و سادگی را دارد، اما برخلاف فیزیکالیسم که در رابطه دوقطبی ذهن و فیزیک، مشکل را صرفاً متوجه امر ذهنی می‌داند، فهم از فیزیک را نیز به همان‌اندازه موثر می‌داند. به عبارت دیگر از منظر یگانه‌انگاری راسلى، فهم ناقص از جهان فیزیکی، علت بخشی از مشکلات مسئله ذهن و بدن است.

در این مقاله در صدد آن هستم تا ضمن مروری بر فیزیکالیسم و معرفی یگانه‌انگاری راسلى، درباره مهم‌ترین مسئله امروز فلسفه ذهن، یعنی تبیین آگاهی پدیداری، موضع این دو نظریه را بررسی کنم و در این میان، نظریه یگانه‌انگاری راسلى را مورد ارزیابی قرار دهم. تمرکز اصلی این مقاله در مقایسه این دو دیدگاه، روی استدلال زامبی یا تصویرپذیری است که یکی از قوی‌ترین استدلال‌های موجود علیه فیزیکالیسم است. در ادامه، ابتدا مروری بر فیزیکالیسم و نسخه‌های متفاوت آن خواهیم داشت. سپس مسئله «آگاهی پدیداری» (Phenomenal Consciousness) را تبیین می‌کنم. بعد از آن، به معرفی و صورت‌بندی نظریه یگانه‌انگاری راسلى می‌پردازم و در انتهای، به تبیین موضع نظریه یگانه‌انگاری راسلى درباره استدلال تصویرپذیری خواهیم پرداخت.

۲. فیزیکالیسم در باب ذهن

فهم متعارف امروزی از فیزیکالیسم، فهمی هستی‌شناختی است به این مضمون که: «هر چیزی، فیزیکی است یا اینکه چیزی ورای امور فیزیکی وجود ندارد و یا اینکه حقایق فیزیکی، همه حقایق مربوط به جهان را استیفا می‌کنند» (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۴۱). بر این اساس، فیزیکالیسم درباره ذهن، در قالب یک گزاره عبارت است از اینکه: «هر حالت ذهنی، فیزیکی است». این گزاره حداقل به سه شکل زیر قابل تفسیر است:

۱. «اساساً چیزی به نام امر ذهنی وجود ندارد» (فیزیکالیسم حذف‌گرا).

طبق نظریه «فیزیکالیسم حذف‌گرا» (Eliminative Physicalism)، تلقی عمومی درباره ذهن غلط است و آنچه به عنوان امور ذهنی شناخته می‌شود، اساساً وجود ندارد. بر این اساس، فیزیکالیسم حذف‌گرا در باب ذهن به معنی آن است که امور ذهنی به هیچ صورتی، نه به صورت فیزیکی و نه به صورت غیر فیزیکی وجود ندارند. به عبارت دیگر، مفاهیم ذهنی در این نظریه بر هیچ امر واقعی ای دلالت ندارند.

۲. «رابطه حالت‌های ذهنی با انواع حالت‌های مغزی، «این‌همانی» (Identity) است» (فیزیکالیسم تحويلی‌گرا) (Reductionist Physicalism).

این‌همانی اینجا بدان معنا است که برخلاف فیزیکالیسم حذف‌گرا، امور ذهنی وجود دارند، ولی این امور، همان امور فیزیکی هستند. ادعای نظریه این‌همانی آن نیست که گزاره‌های مربوط به حالت‌های ذهنی می‌توانند به جملاتی درباره حالت‌های فیزیکی (مغزی) ترجمه شوند، بلکه طبق این نظریه، آنچه یک گزاره درباره حالت‌های ذهنی بیان می‌کند، درواقع درباره فرایندهای مغزی است (اسمارت، ۱۹۵۹، ص ۱۴۴).

درواقع تحلیل فیزیکی و تحلیل روان‌شناسی، دو چارچوب متفاوت برای تحلیل مسئله‌ای واحد هستند. هیچ کدام غیر واقعی نیستند، هر دو ارجاع به واقعیت یکسانی دارند و آن واقعیت، جهان فیزیکی است. آنچه این دو چارچوب تحلیلی متفاوت را به هم پیوند می‌زنند، «قوانين رابط» (Bridge laws) از نوع احکام این‌همانی است که برخی اشیاء مورد نظر یک نظریه را با برخی اشیاء مورد نظر، در نظریه دیگر، این‌همان در نظر می‌گیرد (لوئیس، ۱۹۷۲، ص ۲۴۹).

پذیرش اینکه رابطه این‌همانی بین انواع حالت‌های ذهنی و حالت‌های مغزی، حاکم است، به گونه‌ای که هر نوع از حالت‌های ذهنی، دقیقاً یکسان با نوع خاصی از حالت‌های

مغزی است، این همانی نوعی نامیده می‌شود. این رابطه با فرض پذیرش فیزیکالیسم، درواقع، تحويلبردن رده حالت‌های ذهنی به رده حالت‌های مغزی است. بر این اساس، به این همانی نوعی، یگانه‌انگاری قانونمند یا «فیزیکالیسم تحويلگر» نیز گفته می‌شود (دیویدسون، ۱۹۷۰، ص ۲۱۳).

۳. «هر مصدقی از حالت‌های ذهنی، این‌همان با مصدقی از حالت‌های مغزی است» (فیزیکالیسم غیرتحويلگر).

دونالد دیویدسون (Donald Davidson 1917-2003) برای بطرف کردن اشکالاتی که به فیزیکالیسم تحويلگرا وارد شده بود،^۱ این‌همانی را از سطح «انواع» حالت‌های ذهنی و مغزی، به سطح «رویدادهای» (Events) ذهنی و مغزی تغییر داد. به نظر او به جای این‌همان دانستن انواع حالت‌های ذهنی با انواع حالت‌های مغزی، باید مصاديق حالت‌های ذهنی را با مصاديق حالت‌های مغزی این‌همان در نظر گرفت.

مهم‌ترین اشکال وارد شده به این نسخه از فیزیکالیسم غیرتحويلگر، «شبه پدیداری» (Epiphenomenal) شدن رویدادهای ذهنی است. در این تبیین رویدادهای ذهنی با رویدادهای فیزیکی رابطه علی دارند اما «توان علی» (Causal Power) ندارند. رویدادهای ذهنی تنها به واسطه این‌همان بودن با رویدادهای فیزیکی و از طریق جنبه فیزیکی شان با امور فیزیکی ارتباط دارند. چنین نتیجه‌ای، خلاف شهود است و باعث تضعیف آن می‌شود؛ هرچند که نمی‌توان صرفاً با تکیه بر خلاف شهود بودن، آن را نادرست دانست (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۱۵۹).

انکار وجود پیوندهای این‌همانی بین ویژگی‌های ذهنی و ویژگی‌های فیزیکی، از یک طرف و ادعای این‌همانی رویدادهای ذهنی و رویدادهای فیزیکی، از طرف دیگر، مستلزم آن است که بدون داشتن این‌همانی‌های تحويلگر، بتوان همبستگی میان این دو نوع رویداد را نشان داد. دیویدسون برای بیان این همبستگی، رابطه «ابتلاء» (Supervenience) را معرفی می‌کند. تعریف او از این رابطه به این صورت است: «امکان ندارد دو رویداد از تمام جنبه‌های فیزیکی یکسان باشند اما در برخی جنبه‌های ذهنی متفاوت باشند. به عبارت دیگر، یک شیء نمی‌تواند بدون تغییر در برخی جنبه‌های فیزیکی، در برخی جنبه‌های ذهنی تغییر کند» (دیویدسون، ۱۹۷۰، ص ۲۱۴).

تفاوت رابطه سوپرونینس با رابطه تحويل این است که در هر رابطه تحويلگر ایانه‌ای، رابطه سوپرونینس برقرار است، اما چنین نیست که هرجایی رابطه سوپرونینس وجود داشته

باشد، ضرورتاً رابطه تحويل هم برقرار باشد. بنابراین رابطه سوپرونینس در فیزیکالیسم تحويل‌گر اینز وجود دارد. بر همین اساس دیوید لوئیس، فیزیکالیسم مبتنی بر سوپرونینس را «فیزیکالیسم حداقلی» (Minimal Physicalism) می‌داند. یعنی این رابطه نمی‌تواند مورد انکار هیچ یک از طرفداران فیزیکالیسم قرار بگیرد (لوئیس، ۱۹۸۳، ص ۳۶۱).

۳. آگاهی پدیداری

حالات پدیداری، دارای «سویژکتیویته یا منظر فاعلی» (Subjective Perspective) خاصی هستند. برای مثال وقتی سوزن در دست شخصی فرومی‌رود و او احساس درد می‌کند، احساس کیفی خاصی برای او ایجاد می‌شود که تنها او، آن را درک می‌کند. فیلسوفان، این کیفیت ذهنی خاص را به این صورت بیان می‌کنند: «چیزی وجود دارد که شبیه آن احساس کیفی خاص (مثلاً درد ناشی از فرو رفتن سوزن در دست) است». این کیفیت خاص را، «مشخصه پدیداری» (Phenomenal Character) آن حالت ذهنی نیز می‌نامند. بنابراین آگاهی پدیداری، مشخصه‌هایی مثل آگاهانه بودن، کیفیت خاص داشتن، منظر فاعلی خاص داشتن و پدیداری بودن دارد. ند بلاک (Ned Block) خصوصیت حالات آگاهانه پدیداری را، «تجربه‌ای بودن» (Experimental) می‌داند:

آگاهی پدیداری، تجربه است. ویژگی‌های آگاهانه پدیداری، ویژگی‌های تجربه‌ای هستند. حالات آگاهانه، حالات تجربه‌ای هستند، به عبارت دیگر یک حالت آگاهانه، پدیداری است اگر ویژگی‌های تجربه‌ای داشته باشد. همه ویژگی‌های تجربه‌ای یک حالت، داشتن چیزی است که شبیه آن بودن است... هنگامی که می‌بینیم، می‌شنویم، بومی‌کنیم، می‌چشمیم و درد داریم، حالات آگاهانه پدیداری داریم (بلک، ۱۹۹۵، ص ۲۳۰).

بر این اساس می‌توان گفت یک حالت ذهنی، پدیداری است اگر و تنها اگر قرار داشتن در آن حالت، تجربهٔ خاص یا کیفیت پدیداری خاصی داشته باشد. به عبارت دیگر اگر بتوانیم درباره یک حالت ذهنی این سؤال را طرح کنیم که بودن در آن حالت چه حس و حالی دارد، آن حالت پدیداری است. ویژگی‌های پدیداری یا کیفی اصطلاحاً کوالیا (Qualia) نامیده می‌شوند.

۴. یگانه‌انگاری راسلى

نظریه یگانه‌انگاری راسلى در دوران جدید بیشتر با کارهای دیوید چالمرز David Chalmers شناخته می‌شود. او برای اولین بار در مقاله ۱۹۹۶ خود، عنوان «یگانه‌انگاری راسلى» را معرفی کرد و در سالهای بعد نیز آثار متعددی در این باره نگاشت.^۳ غیر از این نیز آثار متعددی به این نظریه پرداخته‌اند.

برای نظریه یگانه‌انگاری راسلى تعاریف مختلفی در ادبیات این بحث ارائه شده است که بررسی مقایسه‌ای آن‌ها نشان می‌دهد برداشت‌های متعدد و متفاوتی از این نظریه وجود دارد. برخی تعاریف ارائه شده، این نظریه را به صورت یک نظریه معرفت‌شناسختی طرح کرده‌اند، درحالی که بیشتر نویسندهای این نظریه را یک نظریه هستی‌شناسانه می‌دانند (کایند، ۲۰۱۵، ص ۴۰۶ و آلترو ناگاساو، ۲۰۱۵، ص ۴۲۶). برخی دیگر، این نظریه را به صورت یک نظریه هستی‌شناسانه فراگیر تعریف کرده‌اند درحالی که دیگرانی هستند که این نظریه را نظریه ای در باب ذهن می‌دانند (پیربوم، ۲۰۱۱، ص ۸۹).

چالمرز (۲۰۰۲) در کتاب فلسفه ذهن: مطالعات کلاسیک و معاصر^۴، نظریه یگانه‌انگاری راسلى را به صورت زیر تعریف می‌کند:

[یگانه‌انگاری راسلى] دیدگاهی است که طبق آن آکاهی، توسط ویژگی‌های درونی^۵ اشیاء فیزیکی بنیادین^۶، یعنی توسط پایه‌های مقوله‌ای توانش‌های فیزیکی بنیادین^۷ ساخته شده است. طبق این دیدگاه، ویژگی‌های پدیداری یا مقوم‌پدیداری در سطح بنیادین واقعیت فیزیکی جای گرفته‌اند و به یک معنا، اساس خود واقعیت فیزیکی هستند (چالمرز، ۲۰۰۲، ص ۲۶۵).

در این تعریف، اشیاء فیزیکی موجود در جهان، به دو دسته اشیاء پایه و اشیاء غیرپایه تقسیم می‌شوند. اشیاء پایه که اشیاء بنیادین (Fundamental) یا اشیاء خُردفیزیکی (Microphysical) نیز نامیده می‌شوند، سازنده اشیاء غیرپایه یا اشیاء کلان‌فیزیکی (Macrophysical) هستند. اشیائی که ما در زندگی عادی با آن‌ها سروکار داریم، هر کدام یک شیء غیر پایه هستند که از ذرات بنیادین فیزیکی ساخته شده‌اند. اشیاء خردفیزیکی یا همان ذرات بنیادین فیزیکی، دارای دو دسته ویژگی هستند: ویژگی‌های ساختاری فیزیکی و ویژگی‌های مقوله‌ای. ویژگی‌های فیزیکی ساختاری، ویژگی‌هایی هستند که نظریه فیزیکی آن‌ها را ارائه می‌کند و با عنوانی‌منی مثل ویژگی‌های ارتباطی، توانشی

و بیرونی نیز از آن یاد می‌شود. ویژگی‌های مقوله‌ای نیز، چنانکه قبل‌بیان شد، ویژگی‌هایی هستند که وجود دارند اما نظریه فیزیکی از شناخت آنها غفلت کرده است. این ویژگی‌ها گاهی با نام‌های قطعی، غیر ارتباطی، قطعی (غیرمشروط) و درونی نیز مطرح می‌شود.

ویژگی‌های درونی، آن دسته از ویژگی‌های اشیاء هستند که اشیاء آن‌ها را بدون در نظر گرفتن دیگر اشیاء و فی نفسه دارند (لوئیس، ۱۹۸۶، ص ۶۱). جهانی که اشیاء موجود در آن فاقد ویژگی‌های درونی باشند، نامعقول‌تر از جهانی است که در آن توان علی اشیاء، منشائی درونی و غیر ارتباطی دارند (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۱۵۳).

رابطه ویژگی‌های درونی و ویژگی‌های ارتباطی، «بنیادنهادن» (Grounding) است. یعنی ویژگی‌های درونی، بنیاد ویژگی‌های ارتباطی هستند. بنیادنهادن اصطلاحی است که برای تبیین چگونگی پایه قرارگرفتن ویژگی‌های درونی برای ویژگی‌های ارتباطی، استفاده شده است. بر این اساس ویژگی‌های درونی، بنیاد ویژگی‌های ساختاری فیزیکی قرار می‌گیرند (استابنبرگ، ۲۰۱۵، ص ۶۳). به نظر چالمرز، بنیادنهادن، یک رابطه «ساخت» (Constitution) متأفیزیکی است که به دو شکل کامل و ناقص قابل طرح است. در نسخه ناقص، زمانی که همه حقایق مربوط به «الف» تالدازهای به واسطه حقایق مربوط به «ب» حاصل شده باشد، می‌توان گفت حقایق مربوط به «الف» در حقایق مربوط به «ب» بنیادنهاده شده‌اند در حالی که در نسخه کامل، تنها زمانی می‌توان گفت حقایق مربوط به «الف» در حقایق مربوط به «ب» بنیادنهاده شده‌اند که همه حقایق مربوط به «الف» کاملاً به واسطه حقایق مربوط به «ب» حاصل شده باشد (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۴۸).

تا اینجا مبنای عام هستی‌شناختی یگانه‌انگاری راسلی بیان شده است. در تعریف چالمرز یگانه‌انگاری در راسلی درباب ذهن به این صورت بیان شده است که ویژگی‌های درونی پایه شکل گیری آگاهی پدیداری هستند. به عبارت دیگر، آگاهی پدیداری توسط ویژگی‌های درونی بنیادنهاده می‌شود. این، اصل ادعای نظریه یگانه‌انگاری راسلی در حوزه رابطه ذهن و بدن است. این ادعا، همان نکته‌ای است که فیزیکالیسم در تبیین آن دچار اشکال شده و از این منظر، یگانه‌انگاری راسلی رقیب فیزیکالیسم شمرده می‌شود.

در تعریف چالمرز درباره ماهیت ویژگی‌های درونی دو گزینه مطرح شده است که هر کدام یک نسخه اصلی و مطرح این نظریه تاکنون محسوب می‌شود. چنانکه در تعریف مذکور آمده است این دو گزینه عبارت‌اند از: ویژگی‌های پدیداری و ویژگی‌های مقوم‌پدیداری. چالمرز پیشنهاد دوم را بر اساس اشکالی که به پیشنهاد اول وارد می‌شود

طرح می‌کند. به عبارت دیگر اگر پیشنهاد اول را به دلیل مشکل خاصی به نام همه‌روان‌دارانگاری نپذیریم، نوبت به پیشنهاد دوم، یعنی مقوم‌پدیداری دانستن ویژگی‌های درونی می‌رسد. در ادامه این دو نسخه را به اختصار بررسی می‌کنم.

الف. یگانه‌انگاری راسلى پدیداری

یکی از بهترین گزینه‌ها برای نشستن در جایگاه ویژگی‌های درونی، ویژگی‌های پدیداری است. ویژگی‌های پدیداری، اولاً غیر ارتباطی شمرده می‌شود و ثانیاً ما به آن‌ها دسترسی مستقیم داریم:

تنها یک دسته از ویژگی‌های درونی غیر ارتباطی وجود دارد که ما مستقیماً با آن آشنا هستیم و آن، ویژگی‌های پدیداری است. طبیعی است که احتمال بدھیم بتوان رابطه یا حتی هم پوشانی‌ای بین ویژگی‌های درونی نامشخص اشیاء فیزیکی و ویژگی‌های درونی آشنا تجربه وجود داشته باشد.... این ایده ابتدائی غیر واقع بینانه به نظر می‌رسد اما با تأمل بیشتر چنین نیست. با این همه ما واقعاً هیچ ایده‌ای درباره ویژگی‌های درونی اشیاء فیزیکی نداریم. ماهیت این ویژگی‌ها فراتر از آن است که [به راحتی] به چنگ آید و ویژگی‌های پدیداری همانند دیگر گزینه‌ها، [می‌تواند] یک گزینه باشد (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۱۵۴-۱۵۳).

البته شواهد مستقیمی به نفع این گزینه وجود ندارد، هرچند شواهد جدی‌ای هم علیه آن وجود ندارد؛ ولی در هر صورت برای جدی گرفتن آن می‌توان نشانه‌های خوبی پیدا کرد (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۴۷). بر این اساس، یگانه‌انگاری راسلى پدیداری را می‌توان به صورت زیر صورت‌بندی کرد:

- یگانه‌انگاری راسلى پدیداری در جهان ممکن w صادق است اگر و تنها اگر حداقل برخی ذرات بنیادین فیزیکی در این جهان، غیر از ویژگی‌های فیزیکی P برخی ویژگی‌های خردپدیداری داشته باشد؛ به گونه‌ای که این ویژگی‌های خرد پدیداری پایه ویژگی‌های فیزیکی آن ذرات و نیز پایه ویژگی‌های کلان پدیداری در آن جهان باشند.

اینجا، ویژگی‌های فیزیکی (P)، ویژگی‌هایی هستند که نظریه فیزیکی عهده دار کشف و معرفی آن‌ها است. استفاده از عبارت «خردپدیداری» در صورت بندی بالا به دلیل فرق گذاشتن بین ویژگی‌های پدیداری موجود در سطح ذرات بنیادین و ویژگی‌های پدیداری موجود در سطح موجودات مرکب است. بنابراین در PRM ویژگی‌های خردپدیداری باید بتوانند تبیینی مناسب از ویژگی‌های پدیداری در موجودات مرکبی مثل انسان داشته باشند.

یکی از ملاحظات درباره PRM این است که حالات ذهنی پدیداری دارای محتوای التفاتی هستند یعنی اینکه درباره چیزی از امور جهان هستند. به طور خاص طبق نظریه بازنمودگرایی، همه حالات ذهنی به ویژه حالات پدیداری، حالات بازنمودی هستند (درتسکی، ۱۹۹۵، صxii)، چه به این صورت که حالت پدیداری نوع ویژه‌ای از محتوای بازنمودی باشد و یا اینکه بر نوع ویژه‌ای از محتوای بازنمودی سوپرون شده باشد. بنابراین این سؤال جدی مطرح می‌شود که: ویژگی‌های پدیداری با این شرایط (بازنمودی بودن) چگونه می‌تواند شرط درونی بودن را در نظریه یگانه انگاری راسلی تامین کند؟

برای غلبه بر این اشکال، یکی از اولین راهکارها نفسی بازنمودگرایی است که کسانی چون ند بلاک (۱۹۹۰) به آن معتقد هستند. راهکار دوم، «بازنمودگرایی محدود»^۹ است. طبق بازنمودگرایی محدود، دو همزاد که به لحاظ تمام اجزای فیزیکی با هم یکسان هستند، صرف نظر از ویژگی‌های محیط، دارای ویژگی‌های پدیداری یکسانی هستند و محتوای بازنمودی یکسانی را به جهان بیرونی نسبت می‌دهند. بر این اساس باید میان خصوصیت پدیداری با خصوصیت سوبژکتیویته تفکیک قائل شد. گاهی این دو به اشتباہ یکسان تلقی شده‌اند:

کاملاً پذیرفتی به نظر می‌رسد که درک کاملی از نوع خاصی از تجربه یا احساسی که شما فاعل آن هستید، مستلزم دانستن کیفیت از سرگذراندن آن نوع از تجربه یا احساس است و دانستن کیفیت از سرگذراندن تجربه مستلزم این است که شخص نظرگاه یا منظر تجربی خاصی داشته باشد (تای، ۱۹۹۵، ص۴۷).

این دو جنبه از ویژگی‌های پدیداری متمایز از یکدیگر هستند. برای مثال «قرمز بودن» گوجه قرمزی که شخص «الف» آن را می‌بیند از نظر او یک خصیصه پدیداری است و «برای شخص «الف» بودن»، خصیصه سوبژکتیو آن است. اینکه این تجربه، قرمز است کیفیت خاص آن را نمایش می‌دهد و اینکه شخص «الف» از آن آگاه است و آن را دارد، جنبه سوبژکتیو آن را نشان می‌دهد (کریگل، ۲۰۰۵، ص۲۴-۲۵).

حتی اگر بپذیریم که خصوصیت کیفی که در یک حالت پدیداری وجود دارد، بازنمایی ویژگی‌های بیرونی در قالب محتوای التفاتی است، هنوز چیزی به نام سوبژکتیویته وجود دارد که جنبه درونی و غیر ارتباطی مورد نیاز در یگانه انگاری راسلی را تامین می‌کند.

یک راهکار دیگر برای این مسئله، استفاده از تمایز میان حالات خردپدیداری و حالات کلان پدیداری است. توضیح مطلب این است که ما می‌دانیم که حالات کلان پدیداری مثل

میل، اراده، تفکر، باور و غیره بازنمودی هستند. اما در مقابل در مورد ویژگی‌های خردپدیداری و چیستی آن‌ها جز اینکه «چیزی وجود دارد که شیوه آن بودن است» نمی‌دانیم. به عبارت دیگر وجه اشتراک میان حالات کلان پدیداری و خردپدیداری تا اندازه‌ای که برای ما معلوم است، پدیداری بودن آن‌ها است نه چیزی بیشتر از آن. داشتن حیث التفاتی و بازنمایی در حالات کلان پدیداری پذیرفته شده است اما در حالات خردپدیداری چنین چیزی اثبات نشده است. بنابراین این مشکل برای یگانه انگاری راسلى اساساً مطرح نیست.

لازم‌هه این نسخه از یگانه انگاری راسلى آگاه دانستن همه اشیاء یا اصطلاحاً «همه‌روان‌دارانگاری» است. بر این اساس، باید پذیریم که چیزهایی وجود دارد که شیوه الکترون بودن، سنگ بودن و برج میلاد بودن است. البته این اشکال قابل اصلاح است و به عبارتی لازم نیست همه موجودات دارای روان پنداشته شوند. برای این نسخه از یگانه انگاری راسلى کافی است که برخی ذرات بنیادین فیزیکی دارای حالات پدیداری باشند. با این وجود نسخه بعدی یگانه انگاری راسلى این اشکال را اساساً ندارد.

ب. یگانه‌انگاری راسلى مقوم‌پدیداری

پیشنهاد جایگزین برای PRM که اشکال همه روان دار انگاری به آن وارد نباشد، یگانه انگاری راسلى مقوم‌پدیداری^{۱۰} است. این نسخه که بهترین نسخه شناخته شده یگانه انگاری راسلى قلمداد می‌شود را چالمرز این گونه توصیف می‌کند (استابنبرگ، ۲۰۱۸):

شاید دسته دیگری از ویژگی‌های بنیادین جدید وجود داشته باشند که ویژگی‌های پدیداری از آن مشتق شده‌اند ... این ویژگی‌ها نمی‌توانند فیزیکی باشند، بلکه ویژگی‌های غیر فیزیکی جدیدی هستند که ویژگی‌های پدیداری منطقاً بر آن‌ها سوپرورون می‌شود. چنین ویژگی‌هایی می‌تواند به همان شکلی که ویژگی‌های فیزیکی پایه، به ویژگی‌های غیر پایه مرتبط هستند، با تجربه مرتبط باشند. ما می‌توانیم این ویژگی‌ها را ویژگی‌های مقوم‌پدیداری بنامیم؛ چراکه ذاتاً پدیداری نیستند بلکه باهم می‌توانند منجر به ویژگی‌های پدیداری شوند (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۱۲۷-۱۲۶).

یگانه انگاری راسلى مقوم‌پدیداری نسخه‌ای از یگانه انگاری راسلى است که ویژگی‌های درونی ذرات بنیادین در آن، پدیداری نیستند اما فیزیکی هم نیستند. اینکه ویژگی‌های مقوم‌پدیداری چه ماهیتی دارند، روشن نیست اما تعریفی که چالمرز از آن‌ها ارائه می‌کند این است که: «ویژگی‌های خاصی هستند که پدیداری نیستند یعنی چیزی وجود ندارد که

شبیه مقوم‌پدیداری بودن باشد اما این ویژگی‌های وقتی که در ساختاری مناسب قرار بگیرند می‌توانند مجتمعاً ویژگی‌های پدیداری را بسازند» (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۵۹). ممکن است گفته شود چنین تعریفی، همه نسخه‌های فیزیکالیسم را شامل می‌شود. این در حالی است که به نظر می‌رسد چالمرز نوع خاص و متفاوتی از ویژگی‌ها را مد نظر دارد. چالمرز در پاسخ به این نگرانی تعریف را مقید به دو قید می‌کند:

۱. ویژگی‌های مقوم‌پدیداری متمایز با ویژگی‌های فیزیکی ساختاری هستند.
۲. یک تلازم پیشینی از حقایق مربوط به ویژگی‌های مقوم‌پدیداری به حقایق مربوط به ویژگی‌های پدیداری وجود دارد که باعث ساخته‌شدن ویژگی‌های پدیداری می‌شود (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۶۰).

بر این اساس، یگانه‌انگاری راسلی مقوم‌پدیداری را می‌توان به صورت زیر بازنویسی کرد:

PPRM^{۱۱} - یگانه‌انگاری راسلی مقوم‌پدیداری در جهان ممکن w صادق است اگر و تنها اگر حداقل برخی ذرات بنیادین فیزیکی در این جهان، غیر از ویژگی‌های فیزیکی ساختاری پ برخی ویژگی‌های مقوم‌پدیداری داشته باشد؛ به گونه‌ای که این ویژگی‌های مقوم‌پدیداری، پایه تمام ویژگی‌های فیزیکی آن ذرات بنیادین و نیز پایه تمام ویژگی‌های کلان پدیداری در آن جهان باشند

اگر ویژگی‌های مقوم‌پدیداری فیزیکی و پدیداری نیستند پس با نوع جدیدی از ویژگی‌های بنیادین مواجه هستیم. بنابراین این نسخه از یگانه‌انگاری راسلی را می‌توان به نوعی دوگانه‌انگاری دانست. یک دوگانگی، بین ویژگی‌های ساختاری-توانشی (که توسط نظریه فیزیکی بیان می‌شوند) و ویژگی‌های مقوم‌پدیداری (که مسئول آگاهی هستند) باقی می‌ماند (چالمرز، ۲۰۰۲، ص ۲۶۵-۲۶۶).

غیر از مشکل همه روان دار انگاری که PPRM آن را کنار گذاشته است، به دلیل اینکه ویژگی‌های مقوم‌پدیداری دارای حیث التفاتی نیستند، مشکل تضاد درونی بودن با حیث التفاتی داشتن که برای PRM وجود داشت برای PPRM وجود ندارد.

در PPRM ما دو دسته ویژگی داریم که باید کیفیت رابطه آن‌ها را تبیین کنیم. این ویژگی‌ها عبارت‌اند از: ویژگی‌های مقوم‌پدیداری و ویژگی‌های پدیداری (ویژگی‌های کلان‌پدیداری).

مشابه PRM رابطه پیشنهادی چالمرز در PPRM نیز رابطه «ساختن» است. ویژگی‌های مقوم‌پدیداری سازنده ویژگی‌های پدیداری مثل آگاهی هستند. به عقیده چالمرز، ویژگی‌های پدیداری بر ویژگی‌های مقوم‌پدیداری ابتناء یافته‌اند. ویژگی‌های مقوم‌پدیداری وقتی با ترکیب خاصی کنار یکدیگر قرار بگیرند منجر به ظهور ویژگی‌های پدیداری می‌شوند. این ویژگی‌ها در جهان فیزیکی پخش شده‌اند و اگر چیزی مثل سنگ، دارای آگاهی پدیداری نیست (یعنی چیزی وجود ندارد که شیوه سنگ بودن باشد) تنها به دلیل آن است که ویژگی‌های مقوم‌پدیداری‌ای که بنیاد ویژگی‌های فیزیکی ساختاری سنگ هستند، به روشهای ترکیب نشده‌اند که بتواند منجر به ظهور حالت پدیداری بشود (آلتر و ناگاساوا، ۲۰۱۵، ص ۴۳۳).

یکی از اشکالاتی که می‌تواند به یگانه انگاری راسلی مقوم‌پدیداری طرح شود این است که به دلیل ماهیت غیر پدیداری ویژگی‌های مقوم‌پدیداری، این نظریه با همان اشکالاتی مواجه است که فیزیکالیسم با آن مواجه است. مشکل عمده نظریه‌های فیزیکی انگار آن است که هیچ استلزم پیشینی‌ای از حقایق غیر پدیداری به حقایق پدیداری وجود ندارد. این اشکال می‌تواند عیناً در مورد رابطه حقایق مقوم‌پدیداری و حقایق پدیداری نیز وجود داشته باشد. به عبارت دیگر شکاف پدیداری با غیر پدیداری اینجا نیز بین حقایق پدیداری و حقایق مقوم‌پدیداری وجود دارد. چالمرز در پاسخ به این اشکال معتقد است استدلال‌های معرفتی که عليه فیزیکالیسم طرح شده و فاصله مشخصی بین حقایق فیزیکی و حقایق پدیداری را نشان می‌دهد، نهایتاً ناشی از شکاف بین ویژگی‌های ساختاری و ویژگی‌های پدیداری است. دلایل روشنی وجود دارد که حقایق پدیداری نمی‌توانند کاملاً در حقایق ساختاری بنیاد نهاده شده باشند. این درحالی است که هیچ دلیل روشنی که نشان دهد حقایق پدیداری نمی‌تواند طبق پیشنهاد یگانه انگاری راسلی همه‌مقوم‌روان‌دارانگاری، کاملاً در حقایق غیر پدیداری (غیر ساختاری) بنیادنده شده باشد، وجود ندارد (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۶۰).

باربارا مونته رو Barbara Gail Montero درباره بنیادین بودن ویژگی‌های مقوم‌پدیداری، معتقد است اگر ویژگی‌های مقوم‌پدیداری صرفاً یک پایه برای ظهور ویژگی‌های پدیداری هستند و بنیادین بودن آن‌ها به این معنا است، در فیزیکالیسم غیر تقلیل‌گرانیز، آگاهی پدیداری نهایتاً توسط ویژگی‌های غیر آگاه تعیین می‌شود. بنابراین از این جهت تفاوت ویژه‌ای بین این دو نظریه مشاهده نمی‌شود (مونته رو، ۲۰۱۵، ص ۲۱۶). این نکته وجه تشابه‌ی است که میان دیدگاه یگانه‌انگاری راسلی مقوم‌پدیداری و فیزیکالیسم غیر تقلیل‌گرا

وجود دارد ولی با این وجود نقطه تمایزهای جدی نیز بین آن‌ها وجود دارد. موتته رو به نکته‌ای اشاره می‌کند که به نظر می‌رسد به خوبی می‌تواند تفاوت یگانه‌انگاری راسلی مقوم‌پدیداری با فیزیکالیسم را نشان دهد. اگر یگانه‌انگاری راسلی، برای ویژگی‌های مقوم‌پدیداری که پایه شکل‌دهی آگاهی هستند، هیچ نقش دیگری غیر از تعیین آگاهی قائل نباشد، آنگاه تمایز جدی میان فیزیکالیسم و یگانه‌انگاری راسلی مقوم‌پدیداری قابل انکار نیست. فیزیکالیسم غیر تقلیل‌گرا، برای ویژگی‌های بنیادین، غیر از بنیاد آگاهی بودن، نقش‌های دیگری نیز قائل هستند. درواقع در فیزیکی انگار غیر تقلیل‌گرا، ویژگی‌های بنیادین فیزیکی پایه شکل‌گیری همه چیز اعم از آگاهی و غیر آن هستند. به عبارت بهتر، در یگانه‌انگاری راسلی، ویژگی‌های فیزیکی بنیادین پایه شکل‌گیری همه اشیاء فیزیکی هستند و ویژگی‌های مقوم‌پدیداری پایه شکل‌گیری آگاهی هستند، این در حالی است که در فیزیکالیسم غیر تقلیل‌گرا، هم آگاهی و هم بقیه امور، یک پایه بیشتر ندارند و آن هم ویژگی‌های فیزیکی بنیادین است (مونته رو، ۲۰۱۵، ص ۲۱۶).

۵. استدلال تصویرپذیری و یگانه‌انگاری راسلی

«استدلال تصویرپذیری یا زامبی»^{۱۲} یکی از چالش‌های مهم طرح شده در مقابل فیزیکالیسم است. دیوید چالمرز (۱۹۹۶) که برای اولین بار این استدلال را علیه فیزیکالیسم مطرح کرده است، آن را روشن‌ترین راه برای نشان دادن ضعف فیزیکالیسم در تبیین آگاهی پدیداری می‌داند (چالمرز، ۱۹۹۶، ۹۴). پیش از نیز، سول کریپکی (Saul Kripke) (۱۹۷۲) در کتاب نام‌گذاری و ضرورت (*Naming and Neccessity*)، برای رد این‌همانی نوعی حالات ذهنی با حالات مغزی، به این استدلال اشاره‌ای کرده است (کریپکی، ۱۹۷۲، ص ۱۵۳).

زامبی‌ها، موجوداتی فرضی هستند که به لحاظ فیزیکی، این‌همان با انسان‌ها، اما فاقد تجربه آگاهانه هستند. اگر این فرض را در سطح جهان زامبی تصویر کنیم، با جهانی مواجه هستیم که به لحاظ فیزیکی کاملاً این‌همان با جهان ما است اما هیچ تجربه آگاهانه‌ای در آن وجود ندارد. در چنین جهانی هر شخصی یک زامبی است. برای مثال زامبی دیوید چالمرز، موجودی است که به لحاظ فیزیکی در همه ویژگی‌های سطح پایین، مولکول به مولکول این‌همان با او است اما کاملاً فاقد آگاهی است. اگر چالمرز واقعی، الان مشغول تماشای یک منظره طبیعی باشد و احساس درد در شانه سمت چپش کند، زامبی او اگر در محیطی کاملاً این‌همان با محیط او قرار داشته باشد، به لحاظ کارکردی کاملاً با او این‌همان است.^{۱۳}

یعنی در حال پردازش اطلاعات یکسانی با چالمرز واقعی است و واکنش‌های آن به ورودی‌ها، دقیقاً مشابه واکنش‌های چالمرز واقعی است و نیز رفتاری کاملاً غیر قابل تمایز از چالمرز واقعی دارد. همه این مشابهت‌ها به دلیل آن است که زامبی چالمرز به لحاظ فیزیکی و کارکردی، کاملاً با خود او این‌همان است. زامبی چالمرز حتی بیدار است و قادر به گزارش دادن از محتوای حالات درونی خود است و حتی قادر به متمرکز کردن توجهش روی یک نقطه است. تنها تمایز او آن است که هیچ‌کدام از این کارکردهای او با هیچ‌گونه تجربه آگاهانه همراه نیست و لذا هیچ احساس پدیداری در او وجود ندارد. به تعبیر فنی‌تر، هیچ‌چیزی وجود ندارد که شبیه زامبی بودن باشد. تصور زامبی‌ها، با تأمل بیشتر از بین نمی‌رود و به روش پیشینی نیز از آن نمی‌توان جلوگیری کرد، یعنی هیچ‌گونه ناسازگاری درونی ندارد. (چالمرز، ۱۹۹۶، ص ۹۴-۹۶). تصویرپذیری در این معنا یعنی وجود چنین موجودی، استحاله ذاتی ندارد یا به عبارت دیگر، وجودش ممتنع نیست. وقتی چیزی ممتنع نباشد، به لحاظ متفاوت‌فیزیکی، امکان‌پذیر است. بنابراین زامبی می‌تواند وجود داشته باشد.

بنابراین، تصویرپذیری زامبی، مستلزم امکان‌پذیری آن است. امکان‌پذیری زامبی در تضاد مستقیم با ادعای فیزیکالیسم حداقلی، یعنی ابتناء آگاهی بر بدن فیزیکی است. چنانکه قبل از بیان شد که حداقل ادعای فیزیکالیسم این است که آگاهی بر بدن فیزیکی (یا مغز) ابتناء پیداکرده است. امکان‌پذیری زامبی، این رابطه بین آگاهی و بدن فیزیکی را نقض می‌کند؛ چراکه امکان دارد بدن فیزیکی (زامبی) وجود داشته باشد، اما آگاهی پدیداری وجود نداشته باشد. درنتیجه بطلان فیزیکالیسم حتی به معنای حداقلی آن نیز ثابت می‌شود. این استدلال را می‌توان به شکل زیر صورت‌بندی کرد:

۱. موجودی مشابه انسان با همه مشخصه‌های فیزیکی و کارکردی اما بدون داشتن آگاهی را می‌توان تصور کرد.
۲. اگر چنین موجودی تصویرپذیر باشد، آنگاه ممکن نیز هست.
۳. امکان‌پذیری موجودی دارای همه مشخصه‌های فیزیکی و کارکردی انسان اما بدون داشتن آگاهی، نشان می‌دهد که آگاهی امری فیزیکی نیست.
۴. بنابراین فیزیکالیسم حداقلی نادرست است.

به شکلی صوری‌تر می‌توان این استدلال را این‌گونه بازنویسی کرد:

۱. «ف» و نقیض «پ» تصویرپذیر است.

۲. اگر «ف» و نقیض «پ» تصور پذیر باشد، آنگاه «ف» و نقیض «پ» امکان‌پذیر است.
۳. اگر «ف» و نقیض «پ» امکان‌پذیر باشد، آنگاه فیزیکالیسم غلط است.
۴. پس فیزیکالیسم غلط است.

که در آن «ف» همه حقایق میکروفیزیکی و «پ» یک حقیقت پدیداری دلخواه است. مقدمه اول این استدلال تصور جهان ممکنی را مطرح می‌کند که در آن همه حقایق میکروفیزیکی مشابه جهان واقعی است با این تفاوت که هیچ حقیقت پدیداری‌ای در آن وجود ندارد. «تصور پذیری» مفهوم کلیدی این مقدمه است. در نگاه اول چنین به نظر می‌رسد که هیچ تناقض پیشینی در این ایده وجود ندارد (چالمرز، ۲۰۱۵، ص ۲۵۰). ممکن است برخی طرفداران فیزیکالیسم بخواهند با انکار این مقدمه، این استدلال را رد کنند.

اولین نکته در این باره آن است که این استدلال بر اساس یک شکاف معرفتی بین حقایق فیزیکی و حقایق پدیداری، یک شکاف هستی شناختی بین حقایق فیزیکی و حقایق پدیداری را استنباط کرده و لذا نشان می‌دهد که فیزیکالیسم نادرست است. پیش‌فرض‌های نظریه یگانه‌انگاری راسلی مثل بنیاد نهاده شده ویژگی‌های فیزیکی در ویژگی‌های درونی (در هر دو شکل PRM و PPRM) چنین شکاف هستی شناختی‌ای را کنار می‌گذارد.

بنابراین زامبی‌ها، به عنوان موجوداتی فرضی که به لحاظ فیزیکی، این‌همان با انسان‌ها، اما قادر تجربه آگاهانه باشند، طبق یگانه‌انگاری راسلی، فرضی است غیر منسجم. طبق یگانه‌انگاری راسلی، ویژگی‌های فیزیکی در ویژگی‌های پدیداری یا مقوم‌پدیداری بنیاد نهاده شده‌اند و همین ویژگی‌های پدیداری یا مقوم‌پدیداری هم‌زمان بنیاد و پایه آگاهی در موجودی مثل انسان است. به عبارت دیگر امکان ندارد که موجودی به لحاظ فیزیکی مولکول به مولکول شبیه انسان باشد اما آگاهی در آن وجود نداشته باشد.

پذیرش نقص نظریه فیزیکی در تبیین اشیاء فیزیکی، ایجاد می‌کند هنگام تصور موجودی مثل زامبی، آن را به شکلی تصور کنیم که این نقص در آن راه نداشته باشد. به تعبیر بهتر، زامبی‌ای که به لحاظ فیزیکی کاملاً مشابه انسان باشد، موجودی است که علاوه بر ویژگی‌های فیزیکی ساختاری (توانشی)، ویژگی‌های درونی را نیز دارد. بر این اساس، به دلیل آنکه در یگانه‌انگاری راسلی، ویژگی‌های درونی، پایه آگاهی نیز محسوب می‌شوند، هر کجا این ویژگی‌ها وجود داشته باشد، آگاهی نیز وجود دارد. بنابراین، تصور زامبی‌ای که به لحاظ فیزیکی کاملاً با انسان یکسان باشد اما قادر آگاهی باشد، تصور پذیر نیست. لذا

طبق نظریه یگانه انگاری راسلى تصورپذیر نیست که «ف و نقیض پ». لذا مقدمه اول این استدلال گذاشته می‌شود.

درستی مقدمه دوم به رابطه میان تصورپذیری و امکانپذیری برمی‌گردد. بعد از بررسی معانی مختلف تصورپذیری، باید روشن شود که امکانپذیری به عنوان یک مسئله متافیزیکی با کدامیک از معانی تصورپذیری به عنوان یک مسئله معرفت‌شناختی مرتبط است. روشن است که نمی‌توان هرگونه سناریوی قابل تصور را به لحاظ متافیزیکی ممکن دانست. گاهی استدلال ناقص سبب تصور چیزی می‌شود. مثل کسی که مثلثی را تصور می‌کند که مربع وتر آن بزرگتر از مجموع مربع‌های دو ضلع آن است.

از آنجاکه مقدمه دوم کبرای این استدلال است و یک قاعده کلی محسوب می‌شود، پیش‌فرض‌های خاص نظریه یگانه انگاری راسلى در این‌باره مدخلیتی ندارد. اگر این قاعده کلی قابل پذیرش باشد برای یگانه انگاری راسلى نیز همان‌گونه خواهد بود. در این‌باره مدافعان فیزیکالیسم تلاش کرده‌اند تا این قاعده کلی را با مثال‌های نقض کنار بگذارند. گزاره‌های ضروری پسینی (مثل این گزاره که «آب H_2O است») که کریپکی طرح کننده آن بوده است به عنوان یک مثال نقض برای رابطه کلی میان تصورپذیری و امکانپذیری بیان شده است. البته مخالفان فیزیکالیسم نیز جواب‌هایی برای این نقد مطرح کرده‌اند که از موضوع و حوصله این مقاله خارج است. در هر صورت نظریه یگانه انگاری راسلى در این‌باره موضع اختصاصی‌ای ندارد.

مقدمه سوم قابل رد کردن نیست. اگر «ف» و نقیض «پ» به لحاظ متافیزیکی ممکن باشد، آنگاه «ف» به لحاظ متافیزیکی «پ» را ضروری نمی‌کند لذا «پ» در «ف» بنیاد نهاده نشده است چراکه بنیادقرار گرفتن به طور موجهی نیازمند ضرورت متافیزیکی است.

سؤال جدی که اینجا طرح می‌شود آن است که آیا در این شرایط، یعنی با رد کردن مقدمه اول این استدلال می‌توان گفت که یگانه‌انگاری راسلى، سبب تائید فیزیکالیسم می‌شود؟ ظاهر قصه این است که استدلال تصورپذیری علیه فیزیکالیسم است و هر خللی که به استدلال تصورپذیری وارد شود، به نفع فیزیکالیسم است. اما با تأمل بیشتر چنین چیزی درست نیست. در واقع اگر پیش‌فرض‌های هستی‌شناختی فیزیکالیسم و یگانه‌انگاری راسلى یکسان بود می‌شد چنین نتیجه‌ای گرفت. اما توضیحات نظریه یگانه‌انگاری راسلى نشان داد که مسئله ساختارگرایی نظریه فیزیکی، تفاوت جدی میان هستی‌شناسی فیزیکالیست با هستی‌شناسی یگانه‌انگار راسلى ایجاد کرده است. در واقع از آنجاکه

یگانه‌انگاری راسلی، فهم فیزیکالیسم از جهان را ناقص می‌داند، اشکال جدی‌تری به فیزیکالیسم وارد کرده است.

۶. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بررسی فیزیکالیسم و چالش‌های پیش روی آن در مقایسه با یگانه‌انگاری راسلی نشان داد که اولاً این دو نظریه به لحاظ مبانی هستی‌شناختی، با هم متفاوت هستند. یگانه‌انگاری راسلی، به یک دسته از ویژگی‌ها قائل است که در فیزیکالیسم وجود ندارد، این نکته البته با ادعای کمتر بودن تعهدات هستی‌شناختی نظریه یگانه‌انگاری راسلی هم خوان نیست. ثانیاً هنوز دلایل کافی برای اینکه یگانه‌انگاری راسلی، غیر فیزیکالیست شمرده شود وجود ندارد. به عبارت دیگر تبیین غیر واضح ویژگی‌های مقوم‌پذیری که چالمرز آن‌ها را نه پذیداری و نه فیزیکی می‌داند، هنوز مرز روشنی با فیزیکالیسم ایجاد نکرده است. مگر اینکه در آینده توضیح دقیق‌تری از این ویژگی‌ها ارائه شود که مربوط‌بندی با فیزیکالیسم را روشن کند. ثالثاً، در مواجهه با چالش‌هایی مثل استدلال تصویرپذیری، به نظر می‌آید که نظریه یگانه‌انگاری راسلی یک قدم جلوتر از نظریه فیزیکالیسم است. به عبارت دیگر این نظریه وجود شکاف هستی‌شناختی میان ویژگی‌های فیزیکی و پذیداری را رد می‌کند.

پی‌نوشت‌ها

۱. برای دیدن دو مورد از مهم‌ترین این اشکال‌هار.ک به (کریپکی، ۱۹۷۲) و (پاتنم، ۱۹۷۵).
۲. منظور از تجربه در اینجا، تجربه درونی اول شخص یا تجربه آگاهانه است.
۳. او در آثار متعددی به این نظریه پرداخته است، از جمله در کتاب: ذهن آگاه: در جستجوی یک نظریه بنیادین^۳ (۱۹۹۶)، مقاله: پیش‌رفتن درباره مسئله آگاهی^۳ (۱۹۹۷)، مقاله: آگاهی و جایگاهش در طبیعت^۳ (۲۰۰۲)، کتاب: مشخصه آگاهی^۳ (۲۰۱۰)، مقاله: همه‌روان‌دارانگاری و همه‌مقوم‌روان‌دارانگاری^۳ (۲۰۱۵) و مقاله: مسئله ترکیب برای همه‌روان‌دارانگاری^۳ (۲۰۱۷).
4. *Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings*
5. The Intrinsic Properties of Fundamental Physical Entities
6. Fundamental Physical Entities
7. The Categorical Bases of Fundamental Physical Dispositions

8. Phenomenal Russellian Monism
9. Narrow Representationalism
10. ProtoPhenomenal Russellian Monism
11. ProtoPhenomenal Russellian Monism
12. Coceivability (Zombi) Argument

۱۳. زمانی بین دو شیء این همانی کارکردی برقرار است که هردو، در ازای ورودی‌های یکسان بتوانند خروجی یکسانی را تولید کنند.

كتاب‌نامه

- Alter, T. & Nagasawa, N. (Eds.) (2015), Consciousness in the Physical World, New York: Oxford University Press.
- Alter, T. & Nagasawa, N. (2015),"What Is Russellian Monism?" in Alter & Nagasawa 2015.
- Alter, T.&Pereboom, D. (2019), "Russellian Monism", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2019 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/fall2019/entries/russellian-onism/>>.
- Russell, Bertrand (1948), Human Knowledge. Its Scope and Limits (London: George Allen & Unwin).
- Block, N., (1995),"On a Confusion About a Function of Consciousness", Behavioral and Brain Sciences, 18(2): 227–287.
- Chalmers, D. (1996),the Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory. New York: Oxford University Press.
- Chalmers, D. J. (2002),"Consciousness and Its Place in Nature", in Chalmers, D. (2002),Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings, New York: Oxford University Press.
- Chalmers, D. J. (2015),"Panpsychism and Panprotopsychism", in Alter & Nagasawa 2015.
- Davidson, D. (1970),"Mental Events", in Davidson, D.Essays on Actions and Events, Oxford: Oxford University Press, 207–223.
- Kind, A (2015),"Pessimism about Russellian Monism", in Alter & Nagasawa 2015.
- Kriegel, Uriah, (2005),"Naturalizing Subjective Character",Philosophy and Phenomenological Research, Vol. 71, No. 1, pp. 23-57.
- Kripke, S. (1972),"Naming and Necessity", Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Stubenberg, L. (2015),"Russell, Russellian Monism, and Panpsychism", in Alter & Nagasawa 2015.
- Maxwell, G. (2015),"Rigid Designators and Mind–Brain Identity", in Alter & Nagasawa 2015.
- Montero, B. (2015),"Russellian Physicalism", in Alter & Nagasawa 2015.

بررسی نسبت یگانه‌انگاری راسلی با فیزیکالیسم با تأکید بر استدلال ... ۲۱۳

- Ney, A(2015), "A Physicalist Critique of Russellian Monism", in Alter & Nagasawa 2015.
- Lewis, D. (1972),"Psychophysical and Theoretical Identifications",AustralasianJournal of Philosophy. 50, 249–58.
- Lewis, D. (1986),On the Plurality of Worlds, Oxford: Blackwell.AustralasianJournal of Philosophy. 50, 249–58.
- Pereboom, D. (2011), Consciousness and the Prospects of Physicalism. New York: OxfordUniversity Press.
- Russell, B. (1927), The Analysis of Matter,London: Kegan Paul.
- Russell, B. (1959), My Philosophical Development, London: George Allen &Unwin.
- Smart, J. J. C. (1959),"Sensations and brain processes",Philosophical Review, 68,141–56.
- Tye, M. (1995),Ten Problems of Consciousness, Cambridge: MIT Press.

